

Sygn. akt – IX Ka 397/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16. października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Sędziowie: S.S.O. Mirosław Wiśniewski

S.S.O. Andrzej Walenta

Protokolant – staż. Marzena Chojnacka

przy udziale pełnomocnika oskarżyciela skarbowego – Urzędu Celnego w Toruniu – Wojciecha Wierzbowskiego,

po rozpoznaniu w dniu 16. października 2014 r.,

sprawy **A. S.** – oskarżonego z art. 65§4 kks,

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela skarbowego – Urząd Celny w Toruniu,

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 20. maja 2014 r., *sygn. akt VII W 72/14*,

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Chełmnie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IX Ka 397/14

UZASADNIENIE

A. S. został oskarżony o to, że:

nabył nie później niż w dniu 7 lutego 2013 r. za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej lub teleinformatycznej w M., w kg tytoniu do palenia w dwóch workach foliowych z zamknięciem strunowym bez jakichkolwiek oznaczeń i etykiet oraz bez wymaganych znaków akcyzy, stanowiącego przedmiot czynu zabronionego z art. 63 §7 kks, na którym ciąży podatek akcyzowy w wysokości 1.283 złote

tj. o wykroczenie z art. 65 §4 kks

Sąd Rejonowy w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Wąbrzeźnie wyrokiem z dnia 20 maja 2014 r. (sygn. akt VII K 72/14) uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzuconego mu czynu, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku **apelację wniósł oskarżyciel skarbowy** - Urząd Celny w Toruniu zaskarżając wyrok w całości podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranych dowodów i przyjęcie, że „oskarżony działał z zamiarem nabycia 2 kg tytoniu i swoim zachowaniem zamierzał bezpośrednio ku jego dokonaniu, składając zamówienie na jego zakup, jednak zamierzonego celu nie osiągnął ponieważ towar do niego nie dotarł, a więc nie wszedł nigdy w jego posiadanie”.

W związku z powyższym zarzutem oskarżyciel wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na skutek apelacji oskarżyciela publicznego, sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd meriti uniewinniając oskarżonego od popełnienia czynu z art. 65 §4kks polegającego na nabyciu tytoniu bez znaków akcyzy, w sposób nieuzasadniony skupił się w swoich rozważaniach na cywilistycznym aspekcie sprawy pomijając zupełnie jej karny wymiar. Analizował bowiem zdarzenie stanowiące przedmiot zarzutu a/o wyłącznie przez pryzmat cywilistycznych niuansów dotyczących warunków jakie muszą zaistnieć by można było mówić o skutecznym nabyciu towaru w drodze umowy sprzedaży, akcentując przy tym kwestię uzyskania posiadania (władztwa) nad towarem przez kupującego jako warunku nabycia rzeczy w znaczeniu cywilno -prawnym. Powyższe spowodowało, że sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, mianowicie zaniechał analizy faktycznego zachowania oskarżonego pod kątem zamiaru jaki mu towarzyszył przy podejmowaniu zarzucanego mu działania. Nie ulega bowiem wątpliwości, że na gruncie zarzutu karnego zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii winy sprawcy ma właśnie to z jakim zamiarem sprawca działa tzn. jakiego czynu chce się dopuścić, ewentualnie na co się godzi lub jaki przewiduje.

Sąd Rejonowy przesądzając, że oskarżony z uwagi na brak odebrania przesyłki z tytoniem i związany z tym brak uzyskania władztwa nad nim nie dokonał zakupu tytoniu w znaczeniu cywilno-prawnym, uniewinnił go od postawionego mu zarzutu, lecz wniosek ten jest dowolny jeśli zważyć, że wywód sądu meriti zupełnie pomijał najbardziej istotny z punktu widzenia prawa karnego element tj. zamiar jaki towarzyszył oskarżonemu kiedy zamawiał tytoń żądając jego dostarczenia i deklarując zapłatę umówionej ceny. Niewątpliwie oskarżony miał zamiar nabycia tytoniu na zasadach określonych w ogłoszeniu i zmierzając do jego realizacji podjął wszystkie czynności, jakie mógł w narzuconym przez sprzedającego trybie tj. złożył zamówienie zobowiązując się do uiszczenia zapłaty po otrzymaniu towaru i oczekiwał na jego dostarczenie, czując się jak osoba, która skutecznie zawarła transakcję jego kupna, a objęcie fizycznego władztwa nad wysłanym przez sprzedającego w realizacji umowy towarem i zapłata nie nastąpiły nie z jego woli, lecz w wyniku niezależnych od niego okoliczności.

Po szerokich dywagacjach cywilno-prawnych w przedmiocie analizy pojęcia „nabycia” sąd meriti stwierdził brak podstaw do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za popełnienie zarzucanego mu czynu, bowiem z uwagi na to, że nie uzyskał on władztwa nad tytoniem z powodu tego, że przesyłka do niego nie dotarła, jego zachowanie może być oceniane jedynie w kategorii nie podlegającego karze usiłowania popełnienia wykroczenia skarbowego. Stanowisko to absolutnie nie zasługuje na aprobatę gdyż pogląd taki budzi zastrzeżenia nawet z cywilno-prawnego punktu widzenia. Rozważając czy doszło do skutecznego przeniesienia na oskarżonego własności rzeczy oznaczonej co do gatunku jaką stanowi tytoń (które zgodnie z art. 155 § 2 kc wymaga przejścia posiadania), sąd meriti pominął treść art. 544 kc, który stanowi, że jeżeli rzecz sprzedana ma być przesłana przez sprzedawcę do miejsca, które nie jest miejscem spełnienia świadczenia, poczytuje się w razie wątpliwości, że wydanie zostało dokonane z chwilą, gdy w celu dostarczenia rzeczy na miejsce przeznaczenia sprzedawca powierzył ją przewoźnikowi trudniącemu się przewozem rzeczy tego rodzaju.

Należy podkreślić, że pojęcie „nabycia” użyte w art. 65 kks niewątpliwie ma charakter potoczny (ustawodawca nie czyni wszak rozróżnienia cywilistycznych form nabycia własności czy też posiadania rzeczy) i niewątpliwie obejmuje każde nabycie bez względu na sposób jego dokonania czy uzgodniony tryb zapłaty. Ratio legis w/w przepisu stanowi szeroka penalizacja wszystkich wypadków, w których sprawca – bez względu na sposób, w jaki konkretnie do tego dochodzi i uzgodniony tryb zapłaty – pozyskuje dla siebie rzeczy bez znaków akcyzy. Prawno-karna ocena zachowania sprawcy pod kątem znamion wykroczenia z art. 65 § 4 kks nie może zatem abstrahować od specyfiki regulacji prawa karnego skarbowego i dokonywana musi być przede wszystkim z uwzględnieniem, ocenianego przez pryzmat szczególnych okoliczności każdej sprawy, zamiaru sprawcy, stanowiącego klucz do prawidłowego wartościowania jego zachowania. Prawidłowa materialno-karna ocena zachowania oskarżonego na gruncie ustalonego stanu faktycznego wymagała więc przeanalizowania jego zachowania przede wszystkim pod kątem tego, jaki zamiar towarzyszył mu kiedy zamawiał tytoń, żądając jego dostarczenia i deklarując zapłatę umówionej ceny czyli co chciał zrobić i czy swój zamiar zrealizował.

W kontekście powyższych uwag sąd odwoławczy uznając, że materialno-karna ocena zachowania oskarżonego wymaga powtórnej analizy, uwzględniającej zamiar oskarżonego podejmującego się zarzuconego mu zachowania a pomijającej zbędną na gruncie niniejszej sprawy analizę zdarzenia pod kątem cywilno- prawnym, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.